

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 6. Vtrum expediat Ecclesiae & saluti animarum, vt Pontifex concedat
Religiosis hanc potestatem & iurisdictionem audiendi confessiones
quorumuis secularium, sine licentia Ordinarioru[m] vel ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

sexus, nec Romanus Pontifex, imò nec ipse Deus potest facere, quod Parochiani non teneantur omnia peccata sua semel in anno proprio sacerdoti confiteri. Similiter & ille: Confessi Fratribus habentibus licentiam generalem audiendi confessiones, tenentur eadem peccata qua confessi fuerunt, iterum confiteri proprio sacerdoti. Item definitur esse Doctrina vera & Catholica: Quod illi, qui praedictis Fratribus confitentur, non magis teneantur eadem peccata confiteri iterum, quam si ea alias confessi fuissent eorum proprio sacerdoti, iuxta Concilium Generale. Idem definitum erat aliquot annis antè à Benedicto XI. anno 1304. in Extrauag. quae incipit, *Inter cunctas*: ubi inquit, *Electi ab istis Fratribus (id est, expositi à Superioribus) ad audiendas confessiones & poenitentias iniungendas, libere, auctoritate Apostolica, absque licentia diocesanorum, & aliorum Praelatorum inferiorum, exemptorum & non exemptorum, quibus subsunt qui ad confitendum accedunt, audiant eos peccata sua confiteri volentes, absoluant, ipsaeque poenitentias salutes iniungant, &c.* Idè statuitur à Clemente VI. in Concilio Viennensi, Clementina *Dudum*, de Sepulturis. Omitto Bonifacium VIII. Urbanum IV. Clementem IV. & alios plurimos, qui idem statuerunt. Omitto denique Paulum III. Gregorium XIIII. & Gregorium XV. qui Societati nostrae idem privilegium concesserunt.

Benedictus 11.

Clemens 5.

Urbanus 4.

Clemens 4.

Paulus 3.

Gregor. 13.

Gregor. 14.

38 Probatur Tertio: Quia eadem est sententia communis DD. & Canonistarum, exceptis paucissimis, qui ab omnibus iam pridem sunt explosi, vt ostendit Dominicus Soto lib. 4. dist. 18. q. 4. a. 3. Eadem egregie tuetur D. Thomas in Opusculo contra impugnantes Religionem cap. 4.

39 Sed Obijciunt Capitulum, *Omnis vtriusque sexus*, ubi Concilium magnum Lateranense statuit, vt omnis vtriusque sexus omnia sua peccata confiteatur fideliter, saltem semel in anno proprio Sacerdoti, vel alieno, prius tamen à proprio Sacerdote impetratâ veniâ.

Responsio ad Capitulum. *Omnis vtriusque sexus.*

Ad hoc multis modis responderi potest. Primo, Pastores & Ordinarios nõ murmurare, quòd subditi ad eos non veniant in Paschate: sed quòd singulis hebdomadis, vel mensibus non veniunt: quod tamen Concilium non iubet, sed tantum iubet vt semel in anno suo proprio confiteantur.

Respondeo Secundo: Eos qui confitentur Religiosis etiam in Paschate, nec adeunt suos Parochos, non facere contra hoc decretum: quia ex facultate concessâ à proprio, confitentur illis. Proprius enim Sacerdos in hoc decreto non tantum est Parochus, sed etiâ Episcopus, & maxime Papa: nempe omnis is, qui ordinariam in subditos potestatem habet, vt exponit D. Thomas capite illo 4. Domin. Soto supra, & ceteri omnes DD. Non enim intendebat Concilium Episcopis & Pontifici adimere potestatem audiendi confessiones, aut concedendi veniam subditis Parochorum confitendi alteri: hoc enim est absurdissimum, cum Episcopi & Pontifex maiorem iurisdictione habeant in subditos Parochorum, quam ipsi Parochi: praesertim cù Episcopi vnâ cù Pontifice hoc decretum fecerint. Vnde per illud *Proprium*, non intendit Concilium excludere Episcopum vel Pontificem, sed solum *alienum*, id est, non habentem ordinariam potestatem. Itaque cum Papa, qui est Ordinarius omnium pastor tribuat Religiosis potestatem, qui eis confitentur, confitentur ex licentia Proprii.

Respondeo Tertio: Etiam si per proprium Sacerdotem intelligeretur Parochus, tamen is qui confiteretur Religioso, non faceret contra decretum: quia tunc intelligendum esset decretum, hoc modo, Vt non confiteatur quis alteri sine licentia Proprii, vel habentis omnem auctoritatem, quâ habet Proprius, vt rectè declarat S. Antonius 3. part. tit. 17. c. 9. Atqui Episcopus & Papa habent omnem auctoritatem, quam Proprius: ergo. Et Confirmatur: quia tunc posset subditus confiteri Episcopo vel Papæ, nec faceret contra intentionem Concilij: ergo etiam ei, cui Episcopus vel Papa suas committeret vices. Quando igitur seculares confitentur in Paschate Religiosis habentibus privilegium, omnino faciunt iuxta intentionem Concilij. Plura alia argumenta minuta videri possunt apud Diu. Thomam Opusculo de Cap. citato.

D. V. B. I. V. M. V. I.

Vtrum expediat Ecclesiae & saluti animarum, vt Pontifex concedat Religiosis hanc potestatem & iurisdictionem audiendi confessiones quorumuis secularium, sine licentia Ordinariorum vel Parochorum?

Respondeo: Omnino expedit Ecclesiae & saluti fidelium, vt Papa hanc potestatem Religiosis concedat: & vt ipsi Religiosi eâ prudenter vtantur. Et contrarium dicere, est temerarium & periculosum, ne dicam erroneum.

Probatur Primo: Quia quod tot Pontifices facti, adhibito consilio suorum fratrum Cardinalium & Episcoporum, & aliorum virorum doctissimi, iudicarunt esse faciendum ad Ecclesiae utilitatem, dicere esse inutile, vel etiam noxium, & maioris boni impeditiuum, summa temeritatis est & arrogantis: praesertim cum in ijs quæ ad gubernationem Ecclesiae vniuersalis pertinet, Papa habeat singularem Spiritus sancti assistentiam. Item dicere, *Non rectè fieri, quod Ecclesia vniuersalis seruat, insolentissima insania est*, inquit D. Augustinus epist. 118. Atqui per vniuersalem Ecclesiam seruat vt Religiosi audiant confessiones absque licentia Parochorum, idque approbante toto populo Christiano.

Probatur Secundo: Quia in Extrauag. *Vas electionis*, dicitur quòd assertio articulorū Ioannis à Poliaco redundare poterat in perniciem multarū animarum: quia videlicet per eam fuisset impeditum remediū, quod toti Ecclesiae per hanc facultatem Religiosis concessam, preparatum est.

Probatur Tertio: Si non expedit Ecclesiae hanc potestatem Religiosis concedi, ergo Papa non potest eam concedere. Nam Papa non habet potestatem concedendi id, quòd nunquam Ecclesiae potest esse expediens. Ergo si Religiosos habere hanc potestatem nunquam est Ecclesiae expediens, (semper enim erunt eadem Parochorum querelæ) certè Pontifex non habet potestatem huius facultatis concedendæ: quod superiore dubio tanquam error refutatum est.

Probatur Quarto: Quantum Ecclesiae expedierit hanc facultatem dari Religiosis, patet ex fructu. Ante excitatum Ordinem S. Dominici & S. Francisci, fideles valde erant languidi in charitate & fide, & moribus valde erant deprauati: sed illo

Responsio

Ab auo. ritate Pontificum.

40 Affirmatur.

Ab auo. ritate Pontificum.

41 Ab viliis.

sed illorum industriâ per conciones & confessiones, Deo adiuuante, rursus fuere excitati ad morum emendationem, & ad feruorem ac Sacramentorum usum. Similiter nostris temporibus quàm rarus fuerit Sacramentorum usus, multi recordari possunt; & quantum per Societatem nostram vbique locorum fuerit hic usus saluberrimus reuocatus, videmus. Itaque cum tam eximios fructus videamus produxisse hanc concessionem, non possumus dubitare quin fuerit Ecclesiæ valdè conducibilis. Itaque non est quòd Parochi querantur. Non enim rarius modò confitentur illis subditi, quàm antè, quando solùm singulis annis confiteri assueuerant; & modò subditos habent meliores.

A, necessitate.

Probatum Quintò: Fieri nequit vt Pastores vel quintam partem audiant eorum qui singulis hebdomadis Religiosis confitentur: nam in multis locis occupantur decem vel duodecim, & plures Confessarij, idque toto die, quando Pastores valdè sunt occupati in officijs diuinis & concionibus. Itaque non debent conueniri, sed gaudere quòd Deus illis tam insigne auxilium miserit, per quod sibi persuadere debent suos subditos melius adiutum iri, quàm per ipsos. Sed

42

1. Obiectio, quòd Pastor debeat cognoscere vultum sui pecoris.

Obijciunt Primò: Prouerb. 27. v. 23. ait Sapientis, Diligenter agnosce vultum pecoris, tuosque greges considera. Sed Pastor nò potest vultum pecoris sui cognoscere, nisi per confessionem.

Responsio D. Thomæ.

Respondet Primò: Illud argumentum etiam ab impugnantibus Religiosos olim tempore D. Thomæ obijci solet: ad quod ipse sic respondet.

Dicendum, quòd de bonitate & malitia alicuius constare potest alicui, non solum per propriam confessionem, sed etiam per sententiam Superioris de eo latam. Vnde si Episcopus subditum sacerdotis absoluat vel per se, vel per alium cui ipse commisit, Sacerdos Parochialis ita debet se reputare cognoscere eum, ac si sibi confessus esset, &c.

Responsio Auctoris, de duplici cognitione pecoris.

Respondet Secundò: Duplicitè potest cognosci vultus pecoris: Primò, Per confessionem ipsius. Secundò, Per diligentem considerationem morum & conuersationis eius. Priore cognitione Sacerdos tantum debet vti in confessione, iniungendo penitentiam, & dando bonum consilium. Postea autem ita se gerere debet, ac si nihil omnino sciret. In quo nò rarò deprehenduntur peccare seculares Sacerdotes, qui postea ratione huius cognitionis sunt liberiore tum in reprehendendo, tum in imperando suis subditis, tum in colloquendo & conuersando; quod sanè vix fieri potest sine implicita sacratissimi sigilli violatione. Vnde fit vt seculares reformident illis confiteri. Debent autem sibi persuadere. Religiosos benè fungi suo officio, & prestare totum quod ex hac scientia prestari debet: non enim oportet ea vti extra confessionem. Posteriore autem cognitione vultus sui pecoris (de qua Scriptura potissimum loquitur) debet vti extra confessionem. Sed ne eam ipse habeat, Religiosi non impediunt. Hęc enim non ex confessionibus, sed ex morum consideratione capienda est. Itaque Religiosi nullo modo impediunt cognitionem qua Pastores suas oues dirigunt; sed illos magna parte oneris sui leuant.

Frequenter confitentes facile ex moribus cognoscuntur.

Respondet Tertio: Eos qui crebrò confitentur esse tales vitæ & moribus, vt facile vultus eorum cognosci possint: nam eorum probitas & bona vita statim fit omnibus conspicua. Vnde etiam Parochi non debent multum de illis esse solliciti;

sed de ijs potius qui Religiosis non confitentur; sed suo tantum Parocho, vel eius Cappellano semel aut bis in anno. Præterea peto, an modò minus possint cognoscere vultum pecoris sui, quando subditi sæpè confitentur Religiosis, quàm antè, quando vel ipsis confitebantur vel Cappellano, idque semel vel bis in anno, sicuti olim facere solebant? sanè, non possunt id dicere. Nam Religiosi non abduxerunt oues à Parochis; sed cum antè nec ad Parochum, nec ad alium quemquam accederent, ceperunt accedere Religiosos, eorum sanctitate & eruditione allecti. Itaque nihil Parochis est detractum: sed sine illorum labore ouibus eorum est consultum.

Religiosi valde idonei sunt subditiarij.

Respondet Quartò: Sæpè Parochus vnus habet duo, tria, quatuor, quinque, octo, decem milia ouium. Quomodo tunc potest cognoscere vultus omnium per confessionem, cum vix quinquagesimam vel centesimam partem audire possit, & illis temporibus, quibus debent audiri, ipse sit maximè occupatus circa diuinum Officium & conciones? Vnde nunc quosuis Cappellanos exponere solent, per quos sanè non magis suas oues cognoscunt, quàm per Religiosos. An fortè Sacellanis suis, eorumque eruditioni, & probitati, & diligentia magis fidunt, quàm Religiosorū? Sed passim constat quàm nò rarò in ijs aliquid ad hoc munus comprimis necessarium desideretur, qui ab illis exponuntur. Religiosi autem, præsertim Societatis nostræ nunquàm confessionibus audiendis adhibentur, nisi diu antè casibus conscientia operam dederint: de quibus etiam crebrò fiunt collationes in singulis Collegijs; & postea per totam vitam in hoc genere studij se exercent, vt valdè insignes euadant. Sanè par non est vt Parochi suis illis Sacellanis magis confidant, quàm Religiosis, quibus illi scientia, virtute, & moribus multò inferiores sunt.

43
2. Obiectio quòd Parochi ordinarij in suos subditos habeant iurisdictionem.

Obijciunt Secundò: Parochi & Episcopi habent potestatem ordinariam in plebem suam: eam enim regunt ex officio tanquam rationem reddituri pro ea: ergo nemo debet habere potestatem delegatam nisi ab ipsis: ac proinde Religiosi sine illorum licentia non debent confessiones audire.

Responsio Auctoris.

Respondet: Hanc obiectionem multis rationibus confutat D. Thomas, ostendens Episcopum posse delegare quemuis, qui confessiones audiat, sine licentia Parochi, ac proinde multò magis Summum Pontificè. Dico ergo omnem potestatem qua est in Parochis & Episcopis, eminentius & plenius esse in Summo Pontifice, vt patet ex definitione Concilij Florentini supra num. 36. citata, vbi dicitur habere plenitudinem potestatis in vniuersalem Ecclesiam, id est, in totam Ecclesiam, simul & in singula membra eius. Solum enim Petro, cuius successor est Pontifex, dictum est, *Pasce oues meas*: vbi Dominus ei potestatem omnem tradidit quæ opportuna est ad regendum totum ouile Christi, & quæuis qui est ouis Christi; vt Catholici egregie probant contra hæreticos. Cum enim ait, *Pasce*, significat se dare potestatem ad omnè actum pastorem: cum autem ait, *Oues meas*, subiicit ei omnes fideles & singulos, etiam Episcopos. Et hęc est sententia communis sanctorum Patrum, vt rectè Bellarminus docet lib. 1. de Pontifice cap. 15. & 16. Vnde si Parochi & Episcopi possunt alicui committere suam iurisdictionem, multò magis Papa id potest sine licentia ipsorū, à quibus nulla

nullo modo dependet, cum tamen illorum potestas dependeat ab ipso. Neque metuerent se reddituros rationem, si non omnia per se fecerint: sed potius cogitare debent se rationem districte Deo reddituros, si non omnia praesidia opportuna quaesierint, quibus plebs iuuari possit, & maxime si salutare modis iuuandi a summo Pastore institutos, impederint.

44 Sed inquiet aliquis, quamuis Pontifex possit, non tamen conuenit ut det illis potestatem sine licentia Parochorum, vel saltem Ordinariorum: quia hi melius norunt quid expediat suae plebi, quam Pontifex qui longe abest. Deinde, Pastores & Praelati essent in maiori auctoritate apud plebem.

Respondeo: Non est dubitandum quin Pontifices grauissimas rationes habuerint, cur non iudicauerint expediens hanc licentiam omnino ab Episcopis & Parochis pendere. Et quidem quod ad Parochos attinet, multae possent occurrere causae & occasiones, ob quas nolent hanc licentiam Religiosis dare. Primo, si Parochus non sit probus. Secundo, si Religiosis ob aliquam causam infensus, quod non raro accidit. Tertio, si cum quibusdam ex suis liberius, vel minus pudice egerit. Quarto, si curiosus in factis suorum exigendis, praesertim muliercularum: ob has enim maxima ex parte querelae talium contra Religiosos oriuntur. Quinto, si putaret suam auctoritatem alterius eruditione & prudentia minuendam apud subditos. Denique experientia docet multas quotidie offensiones incidere, ob quas, si in illorum potestate esset, Religiosos & confessiones & conciones prohiberent, atque ita impediretur fructus animarum, qui in Ecclesia ex Religiosorum industria percipitur. Similia multa possunt obuenire Episcopis, ut quotidiana experientia docet, & patet ex Clementina Dudum, supra allata.

45 Hae & similia sapientissimè perpèdentes Pontifices, noluerunt hanc licentiam ex Praelatorum vel Parochorum voluntate penitus dependere. Melius enim illi sciunt quid Ecclesiae vniuersali expediat, cum à Spiritu sancto in ea gubernanda singulariter dirigantur, quam Episcopi vel Parochi. Idem implicite probat Concilium Tridentinum sess. 23, c. 15. Ut enim Regulares possint audire confessiones secularium, tantum requirit ut ab Episcopo approbentur tanquam idonei, non autem ut accipiant ab eis facultatem. Et cum Martinus V. ob multas Praelatorum querelas statuisset, ut Religiosi etiam ab ipsis licentiam peterent, nihilominus addidit, Si nolent eam dare, nec possent tamen ostendere praesentatum esse insufficientem, se illam ex tunc dare, & praesentatum liberè posse confessiones audire. Itaque haec licentiae petitio solum erat species honoris: nam si ipsi nolent concedere, Papa ipso facto illam concedebat. Sed quia animaduersum est hinc maiores nasci molestias & turbationes, ideo statuerunt cum Concilio Tridentino ut solum petatur ab illis iudicium de aptitudine: quod etiam alij Pontifices ante Martinum V. statuerant.

Quod ad auctoritatem Praelatorum & Parochorum attinet, ea multo maior erat apud plebem, si ostenderint, se valde esse coniunctos cum hominibus Religiosis, eorumque ministeria sibi esse grata, eosque apud plebem commendauerint. Sic enim seculares concipient opinionem probitatis & zeli animarum de suis Superioribus, uti

experientia in multis vidimus. Omitto alia quae ad hoc argumentum responderi possent.

Obijciunt Tertio: Ratione istarum confessionum fieri ut Paroeciae diebus Dominicis & festis à multis deferantur, qui aduent Religiosorum Ecclesias, nec veniunt ad summum Sacrum.

Respondeo Primo: Confessiones solum impediunt eos qui tunc temporis confitentur, qui pauci sunt: reliqui omnes, qui pridie, vel eodem die ante illud tempus confessi sunt, non impediuntur.

Respondeo Secundo: Si summum Sacrum debita deuotione & modestia perageretur in plerisque locis, sine dubio plures accederet. Sed saepe id vidimus & celebrari & cantari sine vlla penè reuerentia. Vnde etiam factum, ut qui interessent, fabulas miscerent; & si quis orationi vacare vellet, eum impedirent. Et haec plerumque causa cur multi suas paroecias minus frequentent.

Respondeo Tertio: Subditos non teneri diebus festis & Dominicis in suis paroecijs Sacrum audire: sed satisfacere praeepto Ecclesiae si apud Religiosos Sacrum audiant, quamuis etiam non confiteantur, modò id non faciant ex contempu proprio Sacerdotis, ut declarauit Leo X. ut refert Nauarrus cap. 21. Enchiridij num. 5. estque haec communis sententia Doctorum, ut ex eodem colligitur. Vnde etiam Concilium Tridentinum sess. 22. in decreto de obseruandis & cuitandis in celebratione Missae, non dicit, ut Episcopi iubeant, sed ut moneant populum ut frequenter ad suas paroecias, saltem diebus Dominicis & maioribus festis accedant. Nec Praelati possunt illos compellere, ut rectè docet Siluester verbo Missa, q. 5. & nuper respondit Congregatio Cardinalium deputata ad resolutionem dubiorum incidentium circa Concilium Tridentinum; ut patet ex responsis eorum in hoc Caput sessionis 22. Quod si Concilium non vult cogi eos qui non confitentur nec communicant: multò sanè minus eos vult cogi, qui apud Religiosos confitentur & communicant, & duas vel tres Missas audiunt: hi enim longè melius faciunt, quam si totum summum Sacrum sine confessione & communione audirent.

Obijciunt Quarto: Dum Religiosis permittitur haec facultas, multi possunt suos Parochos decipere, & ab illis petere Communionem cum non sint confessi, mentientes se esse confessos Religiosos.

Respondeo Primo: Rarò id posse accidere: nam hic agimus de confessionibus extra tempus Paschatis. Extra autem hoc tempus tales maligni homines non veniunt ad Pastores ut petant communionem. Tempore autem Paschatis Parochi non possunt audire omnes per seipso, vnde eidem deceptioni sunt obnoxij.

Respondeo Secundo: Nisi Parochus constet, vel valde sit probabile illum mentiri, debet illi credere; ut inquit D. Thomas cap. 4. Opusculi contra impugnantes Religionem. Et Benedictus XI. in Extrauag. Inter cunctas: Sacerdotes, inquit, ipsis taliter confessis & absolutis astricti sunt ministrare Eucharistia & extrema Vnctionis Sacramentum. Super confessione autem facta Fratribus memoratis cum de contentis solius prauidicio (si falsum dicat) agatur in iudicio anima seu Penitentia foro, stabitur simpliciter verbo eius, qui sacramenta praedicta perit, & dicit se Fra-

Causae ob quas independentes à Parochis haec licentia per Papam concedatur.

Tridentinum implicite id probat.

Martinus V.

46
3. Obiectio à neglecto summi Sacri.
Responso.

47
4. Obiectio, à quorundam deceptione.

Responso.

se Fratrum confessionem. Itaque nihil est cur hic Pa- rochi sint valde anxij. Aliæ sunt obiectiones, sed minoris momenti.

D V B I V M VII.

An is, qui habet potestatem eligendi Confes- sorem, possit eligere quemvis?

48 Elige ap- Probaturum.

R Espondeo: Ante Concilium Trid. poterat eligi quivis idoneus: Quia non erat necessa- ria approbatio Episcopi. Post Concilium nemo potest eligi, nisi approbatus ab Ordinario; vt patet sess. 23. cap. 15. Excipiuntur tamen Religiosi, qui possunt eligere etiam non approbaturum; vt su- præ nu. 16. dictum est.

49 Quinam possint eli- gere sibi Confessorē

Petes: Quinam Iure, vel Consuetudine, vel Priuilegio possint sibi eligere Confessorem?

1. Episcopi & Prælati.

R Espondeo Primò: Episcopi, & Prælati su- periores & inferiores Iure possunt sibi Cōfessores deligere: vt patet ex Capitulo Ne pro dilatione, de Pœnitentijs & remissionibus. Tales sunt Gene- rales Ordinum, Prouinciales, Guardiani, Priores, Præpositi, qui nomine Prælatorum censentur, ed quòd habeant iurisdictionem fori exterioris in suos. Vide Sotum dist. 18. quæst. 4. art. 2. Con- fessor ab his electus potest eos absoluerè à qui- busuis casibus & censuris, à quibus ipsi suos sub- ditos, idque etiam extra Prouinciam; vt docet D. Antoninus 3. part. tit. 17. cap. 2. §. 2.

Non tamen Abbatisa.

Hoc tamen Priuilegio non gaudet Abbatisa, quia propriè non habet Prælaturam, cum careat clauè Iurisdictionis. Vide Siluestrum Confessor. 1. quæst. 8.

2. & 3. Ca- dinales, co- rumq; do- mestici.

Secundò: Possunt id omnes Cardinales ex cō- suetudine.

Tertiò: Familia Cardinalis potest ipsi confite- ri, vel alteri ab ipso constituto.

4. Sacerdo- res.

Quartò: Parochi, Canonici, & omnes simpli- ces sacerdotes ex consuetudine possunt eligere Confessorem. Neque hoc fuit reuocatum per Cō- cilium Tridentinum, quia Concilium tantum statuit, vt nemo eligatur, nisi approbatus.

5. Impera- tor, Rex &c.

Quintò: Imperator, Reges, & Reginae ferè semper habent Priuilegium. Familia ipsorum de- bent confiteri Parochis, vel habentibus iurisdic- tionem ex commissione.

6. Vaga- bundi, Pe- regrini, Viatores.

Sextò: Vagabundi (id est, qui nullam certam habent sedem) Peregrini, & Viatores possunt quouis loco confiteri, vbi deprehensi fuerint. De Vagabundis est communis sententia; quia nullum certum habent Parochum. De Peregrinis & Via- toribus docet Caietanus verbo Absolutio, & Sotus loco citato. Ratio est; quia Eugenius IV. viua vocis Oraculo dicitur declarasse hos censendos esse tanquam incolas loci, vbi deprehensi fuerint, vt refert Caietanus. Vnde sequitur posse eos, per- inde atque incolas, absolui etiam à casibus & cen- suris in suâ diocesi referuatis, modò ibi referuati non sint; quia non est habenda ratio diocesis vn- de veniunt, sed vbi existunt dum volunt confite- ri; idque non solum tempore Paschatis, sed etiam quouis alio tempore; modò nihil fiat in fraudem; vt consuetudo declarat. Sed Studiosi, & alij, qui ad tempus habitant in aliquo loco, subiiciuntur Parochis locorum.

Studioli.

D V B I V M VIII.

Quanta requiratur scientia in Confessario?

R Espondeo: Vt sit Perfectus, debet esse Theo- logus & Canonista, & nosse decreta Syno- dalia ad confessionem aliquo modo pertinentia.

50 Vt sit Per- fectus.

Vt autem sit Sufficiens, debet Primò, scire di- stinguere quæ peccata sint mortifera, quæ venia- lia, etsi in particulari id nõ semper possit iudicare; v. g. primos motus non esse peccatum mortale, nec etiam omnem negligentiam in illis depellendis. Non solum externum opus esse peccatum, sed etiam internum consensum. Nõ omne furtum esse mortale, nec omnem superbiam &c. Secundo, nosse circumstantias peccatorum mutantes speciem. Tertio, debet aliquid scire de restitutione bono- rum & famæ. Quarto, excommunicationes visita- tiores. Quintò, casus referuatis, & reiterandæ con- fessionis. Sextò, visitationes contractus. Septimo, debet nosse modum interrogandi penitentem. Octauò, debet scire quædam particularia pertinen- tia ad singulos status.

51 Vt sit Suffi- cients.

Nota autem Primò, debere hæc scire non perfectè, sed mediocriter, ita vt sciat dubitare. Secundo, excusari ignorantiam Confessarij, quã- do in articulo mortis non est alius. Item in con- fessione venialium. Denique quando penitens est doctus, & bonæ conscientia. De quo vide Na- uarrum cap. 4. num. 8.

D V B I V M IX.

Vtrum Confessarius teneatur monere peniten- tem, quando videt illum versari in igno- rantia iuris vel facti? V. g. Si aduertat & sciat illum contraxisse matrimonium in gradu probi- bito, sed bona fide. Item retinere bona fide alienum.

A drianus quæst. 5. De Confessione dub. 7. exi- stimat, quando ignorantia est Iuris diuini, siue sit vincibilis, siue inuincibilis, debere eum moneri: quando autem ignorantia est Iuris hu- mani, si quidem sit vincibilis, debere moneri; si autem inuincibilis, non debere. Probat ex cap. 20. Actor. v. 26. Mundus ego sum, ait Paulus, à sanguine omnium; nõ enim subterfugi, quo minus annun- tiarem vobis omne consilium Dei: & ex Ambrosio serm. 84. Malo vos contumacia causas reddere, quam me negligentia. Verum

51 Opinio adriani.

Dico Primò cum Dominico Soto dist. 18. q. 2. art. 4. & Ioanne Medina codice de Confessione q. 19: Quando ignorantia est crassa, siue contra Ius humanum, siue contra Ius diuinum, Confes- sarius teneatur penitentem monere. Ratio est, quia ille in illâ ignorantia constitutus peccat quoties- cumque ex illâ operatur: nam ignorantia crassa non excusat.

52 Crassa ig- norantem instruat Cō- fessor.

Dico Secundo: Si penitens ostendit se dubi- tare, vel habere scrupulum, vel etiam roget Con- fessarium, teneatur illum Confessarius circa hoc instruere: nam in tali casu tacere, est interpretatiuè consentire; cum ex officio teneatur.

53 Similiter dubituro vel rogamem.

Dico Tertio: Quando ignorantia est inuinci- bilis, id est, inculcata: & Sacerdos sperat se in- struendo profuturum, nec est metus notabilis in- commodi, teneatur illi instruere. Probat: Quia Confessarius ex officio est doctor, consultor, &

Item incul- pabiliter ignorans, si spes pro- fectus.

medicus